

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU
Tampere University of Applied Sciences

À LA RÉGION - UPPER TAMPERE & HUNSRÜCK

Hankesuunnitelman laatiminen kansainväliselle kehittämissankkeelle

Anu Ahapainen

Opinnäytetyö
Toukokuu 2010
Liiketalouden koulutusohjelma
Kulttuuri- ja kongressipalveluiden suuntautumisvaihtoehto
Tampereen ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma
Kulttuuri- ja kongressipalveluiden suuntautumisvaihtoehto

AHAPAINEN, ANU: À la Région - Upper Tampere & Hunsrück - Hankesuunnitelman laatiminen kansainväliselle kehittämishankkeelle

Opinnäytetyö s. 38, liitteet 3 s.
Toukokuu 2010

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli luoda hankesuunnitelma kansainväliselle hankkeelle. Hankesuunnitelma laadittiin Ylä-Pirkanmaalla toimivalle paikalliselle Leader-toimintaryhmälle, PoKo ry:lle. Mahdollisen tulevan hankkeen nimeksi muotoutui À la Région – Upper Tampere & Hunsrück.

Opinnäytetyön teoreettinen osuus käsittelee kansainvälisen hankkeen elinkaarta ideasta suunnitelman muotoon. Hanketyyppejä on useita erilaisia ja tässä työssä keskitytään kuvaamaan yleishyödyllisen kehittämishankkeen hankesuunnitteluprosessia. Työssä esitellään myös hankesuunnittelun yhteydessä eteen tuleviin organisaatioihin. Työssä käytettiin asiantuntijoiden haastatteluja hankkeen taustojen selvittämiseksi. Aiheesta ei ole olemassa aikaisemmin tehtyjä tutkimuksia.

Opinnäytetyön tuloksena syntyi kansainväliselle hankkeelle luotu hankesuunnitelma, joka seuraavaksi siirtyy ELY-keskuksen käsittelyyn. ELY-keskus antaa hankkeelle rahoitus- ja laillisuuspäätöksen. Tämän jälkeen hankkeen toteuttaminen on mahdollista aloittaa.

Asiasanat: aluekehitys, hankesuunnittelu, hankkeet, kansainvälistyminen

ABSTRACT

Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Administration
Cultural and Congress Services

AHAPAINEN, ANU: À la Région - Upper Tampere & Hunsrück – Composing a Project Plan for an International Development Project

Bachelor's thesis 41 pages
May 2010

The main purpose of the study was to create a project plan for an international project. The project plan was composed for the local Leader activity group PoKory that operates in the Upper Tampere region. The name of the project is À la Région - Upper Tampere & Hunsrück.

The theoretical basis of the study covers the lifespan of the project, i.e. how to develop a project idea into a project plan. There are several different types of projects but this study focuses on describing the project planning process for a non-profit development project. The study also introduces the organisations that are linked to project planning. Interviews were used to investigate the background of the project. No previous studies have been made on this subject.

As the result of the study a project plan for an international development project was composed. The next step is to give the plan to Centre for Economic Development, Transport and the Environment, which decides whether or not the project is worth financing. The Centre also checks the legality of the project. If the Centre approves the plan, the implementation of the project can begin.

Keywords: internationalisation, projects, project planning, rural development

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO.....	5
2 KANSAINVÄLISET KEHITTÄMISHANKKEET.....	6
2.1 Mikä on hanke?.....	7
2.2 Hankkeen rahoitus.....	8
2.3 Elikeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset.....	9
2.4 Leader-toimintaryhmät.....	9
2.4.1 PoKo ry.....	10
2.5 EU-jäsenvaltioiden väliset hankkeet.....	11
2.6 Yhteistyösopimus.....	12
2.7 Tukihakemus.....	12
2.8 Hankkeen vaiheistus.....	13
2.8.1 Tarpeen tunnistaminen ja määrittelyvaihe.....	14
2.8.2 Suunnitteluvaihe.....	14
2.8.3 Hankesuunnitelman laatiminen.....	15
2.8.4 Toteutusvaihe ja hankkeen päättäminen.....	16
3 À LA RÉGION-HANKESUUNNITELMAN VALMISTELU.....	17
3.1 Ideasta suunnitelmaksi.....	17
3.2 LAG Hunsrückin edustajien vierailu Ylä-Pirkanmaalle.....	19
3.2.1 LAG Hunsrück.....	21
4 À LA RÉGION-HANKESUUNNITELMAN LAATIMINEN JA KÄYTÄNNÖN TOTEUTUS.....	22
4.1. Yhteistyösopimuksen laatiminen.....	22
4.2 À la Région-hankesuunnitelma.....	24
4.2.1 Hanketiedot.....	24
4.2.2 Hankkeen tausta ja tarve.....	24
4.2.3 Kohderyhmä ja kohdealue.....	26
4.2.4 Hankkeen tavoitteet.....	27
4.2.5 Hankkeen toteutus ja hankeaikataulu.....	28
4.2.6 Hankkeessa mahdollisesti mukana olevia kohteita.....	30
4.2.7 Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma.....	31
4.2.8 Hankkeen hallinto.....	32
5 JATKOTOIMET.....	33
6 YHTEENVETO JA OMA ARVIOINTI.....	34
LÄHTEET.....	36
LIITTEET.....	38

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia hankesuunnitelma kansainväliselle hankkeelle. Työssä kuvataan myös, kuinka prosessi etenee hankeidean syntymisestä siihen pisteeseen, kun hankesuunnitelma jätetään paikallisen toimintaryhmän käsittelyyn. Hankesuunnitelma laadittiin Ylä-Pirkanmaan alueella toimivalle paikalliselle toimintaryhmälle PoKo ry:lle. Tulevalle hankkeelle annettiin nimeksi À la Région – Upper Tampere & Hunsrück. À la Région on ruoka- ja gourmetfestivaali, joka järjestetään Saksassa Hunsrückin alueella ja johon tämän hankkeen puitteissa on suunnitelmassa osallistua. Vastaava kotiseututahtuma on myös tarkoitus järjestää Mäntän alueella. Upper Tampere & Hunsrück puolestaan kuvaavat, millä alueella hanke toteutetaan. Upper Tampere on siis suomennettuna Ylä-Pirkanmaa.

Maailman alati muuttuessa yhä kansainvälisemmäksi, on kehityksessä pyrittävä pysymään mukana. Euroopan Unionin tulon myötä rajat ovat poistuneet ja ympäröivää yhteiskuntaa on katsottava laajempaan alueeseen. Kansainvälistyminen yrity maailman kannalta katsottuna tarkoittaa oman alueen ulkopuolelta tulevaa rahaa, mikä tietysti on aina tavoiteltava asia. Ylä-Pirkanmaan alueen kansainvälistymispyrkimyksiä edistetään muun muassa toteuttamalla ja rahoittamalla erinäisiä hankkeita.

Alueella on hyvät valmiudet kansainvälistymiseen, koska Ylä-Pirkanmaa on kulttuurihistoriallisesti merkittävää aluetta, joka varmasti kiinnostaa turisteja. G.A. Serlachius Oy:n tunnetuksi tekemä Mänttä-Vilppula on tullut valtaosalle tutuksi teollisuuskaupunkina mutta on vuosien saatossa kehittynyt myös kulttuurin saralla merkittäväksi taidekaupungiksi. Mänttä-Vilppulasta löytyy nykypäivänä useita kulttuurisesti merkittäviä kohteita, kuten Serlachius-museot Gustaf ja Gösta. Myös R. Erik Serlachiuksen asuinpaikkana toiminut Honkahovi, joka nykyään toimii Taidekeskuksena sekä vuosittain järjestettävät valtakunnallisesti tunnetut Mäntän Kuvataideviikot ja Mäntän Musiikkijuhlat houkuttelevat alueelle useita tuhansia kävijöitä. Ruovesi taas on tullut kulttuurisesti tunnetuksi kansallisrunoilija Johan Ludvig Runebergin sekä taiteilija Akseli Gallen-Kallelan asuinpaikkana. Alue on myös kuuluisa luonnonkauneudestaan. Ruovedeltä löytyy turisteja houkuttelevia luontokohteita, kuten rotkojärvet ja pitkittäisharjut se-

kä Siikanevan suoalue. Virroilla sijaitsevat Torisevan rotkojärvet taasen ovat maankuulu nähtävyys, joista myös kirjailijana ja runoilijana vaikuttanut Sakari Topelius on hakenut inspiraatiota töihinsä. Marttisen saarella sijaitseva maatalous- ja metsätyöperinnettä esittelevä Virtain Perinnekylä puolestaan on kulttuurihistoriallisesti merkittävä matkailukohde.

Ensiksi työssä selvitetään mitä ovat kansainväliset hankkeet. Lisäksi esitellään ne organisaatiot, joihin törmää hanketta suunniteltaessa ja toteuttaessa. Työssä kerrotaan myös kuinka hankkeiden rahoitus järjestetään ja mistä rahoitus koostuu. Lisäksi käydään läpi hankkeen eri vaiheet ideoinnista ja toteutuksesta aina päätösvaiheeseen asti. Kolmannessa luvussa esitellään À la Région-hankesuunnitelman valmisteluvaihe. Tämän jälkeen edetään neljänteen lukuun, jossa käydään läpi työn lopputuloksena syntynyt À la Région-hankesuunnitelma. Lopuksi työssä käydään läpi hankesuunnitelman luovuttamisen jälkeiset jatkotoimenpiteet.

2 KANSAINVÄLISET KEHITTÄMISHANKKEET

2.1 Mikä on hanke?

Hanke eli projekti on aikataulutettu tehtäväkokonaisuus, jonka tavoitteet on selkeästi määritelty. Hanketta varten perustetaan organisaatio, jonka tehtävänä on vastata hankkeen toteutuksesta etukäteen määriteltyjen resurssien avulla. Vaikka itse hanke on kertaluontoinen ja kestoaltaan rajattu, pyritään sillä usein pitkäaikaiseen parannukseen. Haasteena on hankkeen päättäminen onnistuneesti. Hanke tulisikin nähdä prosessina, joka jatkuu myös projektivaiheen päättymisen jälkeen kestävällä pohjalla. Silfverbergin mukaan hanke on ainutkertainen prosessi, eikä sen tarkoituksena ole pyörittää organisaation perustointia. (Silfverberg 2007, 21–23.)

Hankkeet jaotellaan kehittämis-, investointi- ja yrityshankkeisiin (PoKo ry, 2010b). Kehittämishankkeiden tavoitteena on toimintojen, organisaatioiden, tuotteiden ja palveluiden kehittäminen (Silfverberg, 2007, 22). Investointihankkeilla puolestaan tarkoitetaan esimerkiksi rakentamista, kunnostamista tai hankintoja. Yrityshankkeen tukea taasen voidaan myöntää sellaiselle yritykselle, joka työllistää alle 10 henkilötyövuotta. (PoKo ry, 2010b.) Henkilötyövuodella tarkoitetaan yhden henkilön säännöllistä vuosityöaika. Yrityksen tai yhteisön henkilötyövuosien määrä lasketaan seuraavasti: ”kaikki palkalliset työtunnit - ylityötunnit jaettuna yrityksen tai yhteisön keskimääräisellä säännöllisellä vuosityöajalla.” (Tilastokeskus, 2010.) Yritykselle myönnetään hankkeen luonteesta riippuen joko investointi-, käynnistys- tai kehittämistukea. Yrityshankkeille pyritään lisäämään alueen asukkaiden toimeentulomahdollisuuksia, monipuolistamaan alueen elinkeinotoimintaa tai parantamaan elinkeinotoiminnan rakennetta. (PoKo ry, 2010b.)

2.2 Hankkeen rahoitus

Hankkeen julkisen sektorin tuki koostuu EU:n ja valtion rahoituksesta sekä kuntarahoituksesta. Koska julkinen tuki maksetaan aina jälkikäteen toteutuneiden kulujen perusteella, on hankkeen toteutuksen aikainen rahoitus oltava järjestetty ennen kulujen syntymistä. (Maaseutuverkosto, 2008.) Käytännössä tämä tarkoittaa, että organisaatio esimerkiksi ottaa lainaa suunniteltujen kustannusten verran. Toteutuneista kustannuksista maksatusta haetaan yleensä puolen vuoden jaksoissa ja siksi ensimmäisen maksatuksen saamiseen voi kulua jopa vuosi hankkeen alkamisesta (Maaseutuverkosto, 2008). Organisaation tulee ottaa huomioon, että maksatusprosessi vie aikaa. Tämä kannattaa huomioida jo hanketta aloitettaessa ja rahoitusta mietittäessä.

Perinteisesti hankkeen rahoitus muodostuu julkisen tuen lisäksi yksityisestä rahoitusosuudesta sekä hankkeella mahdollisesti aikaansaatavista tuloista. Yksityinen rahoitusosuus määräytyy sen mukaan millainen hanke on kulloinkin kyseessä. Hankkeen mahdollisia tuloja ei lasketa yksityisrahoitusosuudeksi, vaan ne vähennetään aina hankkeen kokonaiskustannuksista. Näin jäljelle jäävästä osuudesta lasketaan yksityisrahoituksen määrä. (Maaseutuverkosto, 2008.) Julkisen tuen osuus hankkeen kokonaiskustannuksista on korkeintaan 90 prosenttia, joka taas edelleen jakautuu rahoituslähteittäin niin, että EU:n osuus on aina 45 prosenttia. Jäljelle jäävä 55 prosenttia muodostuu kansallisesta vastinrahaosuudesta. Vastinrahaosuus tarkoittaa valtion ja kunnan kesken jakautuvaa osuutta. (Kolhinen, 2010.) Poikkeuksena ovat kansainväliset hankkeet, joille julkista tukea voidaan myöntää täydet 100 prosenttia, kuitenkin korkeintaan 150 000 euroa. (Maaseutuverkosto, 2009b.) Kun kyseessä on kansainvälinen hanke, rahoitus koostuu siis täysin julkisesta rahoitusosuudesta, eikä sille tarvitse hankkia lainkaan yksityistä rahoitusta.

2.3 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, lyhyesti ELY-keskukset on perustettu 1.1.2010 ja niitä on yhteensä 15. ELY-keskuksiin on koottu entisten TE-, eli työ- ja elinkeinokeskusten, alueellisten ympäristökeskusten, tiepiirien, lääninhallituksen liikenne- ja sivistysosaston sekä merenkululaitoksen tehtäviä ja palveluita. Lukuisten muiden tehtäviensä lisäksi ELY-keskukset tarjoavat rahoitus- ja kehittämispalveluita. ELY-keskusten tehtäväpiiriin kuuluu muun muassa maaseutuelinkeinojen kehittäminen sekä maaseudun elinvoimaisuuden turvaaminen. ELY-keskus toimii rahoittajana maatilojen ja muiden maaseutuyritysten investoinneille sekä maaseutuelinkeinojen toimintamahdollisuuksia edistäville ja maaseudun elinvoimaisuutta lisääville hankkeille. (ELY-keskukset, 2010.) Hankkeiden osalta ELY-keskukset ovat tärkeässä asemassa, koska he viime kädessä päättävät hankkeiden toteuttamisesta. Maksatushakemukset tehdään sähköisesti ELY-keskuksille ja ne toimivat myös neuvonantajina hankkeisiin liittyvissä asioissa.

2.4 Leader-toimintaryhmät

Termi LEADER on lyhenne ranskankielisistä sanoista ”Liaison entre actions de développement de l'économie rurale”, joka tarkoittaa suomeksi ”yhdyssiteet maaseudun talouden kehittämiseen tähtäävien toimien välillä”. Leader-toiminta alkoi Suomessa vuonna 1996. Tällä hetkellä Suomessa toimii yhteensä 56 Leader-toimintaryhmää. (Maaseutuverkosto, 2009a.)

Leader-toimintaryhmä on rekisteröity yhdistys, jonka tarkoituksena on yleishyödyllisiä ja elinkeinotoimintaa edistäviä hankkeita sekä yritystukia rahoittamalla tarjota mahdollisuuksia maaseudun kehittämiseen. Niiden tehtäviin kuuluu myös neuvoa tuen hakijoita hankehakemusten valmistelussa sekä hankkeiden toteuttamisessa. (Maaseutuverkosto, 2009a.) Leader-toimintaryhmiä ja -hankkeita rahoitetaan Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta. Rahoitus muodostuu Euroopan Unionin, Suomen valtion sekä toimialueen kuntien osuuksista. Leader-toimintaryhmille myönnetään vuosittain tietty summa julkista rahaa, jonka ne käyttävät valitsemiensa hankkeiden rahoittamiseen omalla toiminta-alueellaan (Maa- ja metsätalousministeriö, 2010).

Leader-toimintaryhmät toteuttavat alhaalta ylöspäin –periaatetta eli paikallisista tarpeista kumpuavaa maaseudun strategista ja systemaattista kehittämistä. Hankkeiden valmistelu ja päätösvalta rahoitettavista hankkeista on niillä, jotka tuntevat kotiseutunsa parhaiten, eli tavallisilla ihmisillä. Näin ollen kuka tahansa voi osallistua toimintaan. Toimintaryhmien ajatuksena on kokeilla uusia toimintatapoja ja menetelmiä, tavoitteenaan maaseudun elinkeinojen kehittäminen sekä asukkaiden elinolojen, elämänlaadun ja elinympäristön parantaminen. Tärkeäksi koetaan verkostoituminen pienten toimijoiden kesken sekä yhteistyö yritysten, järjestöjen ja julkisen sektorin kanssa. Leader-toimintaryhmien tarkoituksena on myös tukea kestävästä kehityksestä, kansainvälistymisestä ja alueiden välistä yhteistyötä. (Maaseutuverkosto, 2009a.)

2.4.1 PoKo ry

Vuonna 1998 perustettu PoKo ry on yksi 56 ohjelmakaudella 2007–2013 Manner-Suomessa toimivasta alueellisesta Leader -toimintaryhmästä. Sen toimialueisiin kuuluvat Mänttä-Vilppula, Ruovesi ja Virrat sekä Ylöjärvi entisen Kurun kunnan osalta. Lyhenne PoKo ry viittaa Pohjois- ja Koillis-Pirkanmaan seutukuntaan mutta lyhenteellä on myös toinen tarkoitus: Paikallisen omaehtoisen kehittämisen organisaatio. PoKo ry toimii osarahoittajana, aktivoijana sekä neuvonantajana sellaisille uutta luoville kehittämishankkeille, jotka edistävät työllisyyttä, asumisviihtyvyyttä, maaseudun palveluiden uudelleen organisointia sekä taloudellisesti merkittävää kulttuuritoimintaa. (PoKo ry, 2010c.)

PoKo ry:n hallitukseen kuuluu 15 varsinaista jäsentä, joista yksi valitaan puheenjohtajaksi. Hallitukseen valitaan jokaisesta PoKo ry:n toimialueeseen kuuluvasta kunnasta kolme jäsentä (PoKo ry, 2010a). Näin ollen jäsenet hallitukseen valitaan Mänttä-Vilppulan, Ruoveden, Virtain sekä entisen Kurun kunnista. Toimikausi voi jatkua yhtäjaksoisesti korkeintaan kuusi vuotta. PoKo ry:n hallituksen kokouksessa ratkaistaan kunkin hankkeen rahoitettavuus (PoKo ry, 2010a). Mikäli hallitus ei puolla hanketta, ei hankesuunnitelma koskaan etene ELY-keskukseen asti.

2.5 EU-jäsenvaltioiden väliset hankkeet

Ohjelmakaudella 2007–2013 toteutettavia EU:n jäsenvaltioiden välisiä hankkeita rahoitetaan Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta. (Euroopan komissio, 2008). Valtioiden välisissä hankkeissa ei ole määritelty kumppaneiden lukumäärää eli niitä voi olla kuinka monta tahansa ja kuinka monesta EU-maasta tahansa. Muutamia ehtoja valtioiden välisissä hankkeissa kuitenkin on: ”Valtioiden välisessä hankkeessa, jossa toinen toimijoista on suomalainen, tulee olla vähintään yksi kumppani Suomen ulkopuolelta ja ainakin yhden kumppanin tulee olla Leader-toimintaryhmä.” (Maaseutuverkosto, 2009b). Kansainvälisillä hankkeilla pyritään löytämään uusia ideoita ja ratkaisuja toimintaryhmän toiminta-alueen kehittämisessä ilmenneisiin ongelmiin. Päämääränä on luoda uutta ja uudenlaista yhteistyötä eri maaseutualueiden välillä sekä luoda edellytyksiä yritystoiminnalle ja työpaikoille maaseudulla. (Maaseutuverkosto, 2009b.)

Kumppani on hankkeessa mukana oleva yhteistyötaho, joka toimii hankkeen osatoteuttajana. Hankkeella on myös oltava päähakija, jonka kumppanit valitsevat keskuudestaan. Päähakijan tehtävänä on vastata hankkeen toteutuksesta, seurannasta, raportoinnista sekä maksatushakemusten laadinnasta (Maaseutuverkosto, 2009b.) Mikäli hankehakijalla on mielessään kansainvälisen hankkeen toteuttaminen mutta ongelmaksi hankkeen toteuttamisen kannalta muodostuu luotettavan yhteistyökumppanin löytäminen, voi hakija tällöin olla yhteydessä omaan paikalliseen toimintaryhmäänsä. Jokaisessa EU-maassa, jossa Leader toimii, on kansallinen verkostoyksikkö, jonka tehtävänä on kansainvälistymisen edistäminen. (Kolhinen, 2010). Kansalliset verkostoyksiköt keskustelevat keskenään kansainvälisyysasioissa. Mikäli Leader-toimintaryhmä tai muu organisaatio on kehittämässä kansainvälistä hanketta ja tarvitsee hankkeelle kumppanin EU-maasta, on Leader-toimintaryhmä ensin yhteydessä omaan paikalliseen verkostoyksikköönsä ja esittelee tälle hankeidean. Tämä taasen on yhteydessä jonkin EU-maan verkostoyksikköön, josta tieto hankkeesta eritetään eteenpäin maassa toimiville Leader-toimintaryhmille. Näiden tehtävänä on yrittää etsiä jokin hankkeesta mahdollisesti hyötyvä toimija omalta toiminta-alueeltaan. Onkin toimintaryhmistä itsestään kiinni, kuinka he verkostoa hyödyntävät. (Kolhinen, 2010.)

2.6 Yhteistyösopimus

Euroopan yhteisöjen komission asetus 1974/2006 edellyttää, että kansainväliin hankkeisiin on sisällytettävä yhteisen toimen toteuttaminen. (Euroopan Komissio, 2008). Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että yhteistyöhanke, johon sisältyy alueille hyötyä tuottavia ja selvästi määriteltyjä suoritteita, nimenomaisesti toteutetaan yhdessä (Maaseutuverkosto, 2009b).

Hanketta toteuttavien kumppaneiden kesken solmitaan yhteistyösopimus, jonka allekirjoittavat kaikki osapuolet. Sopimus laaditaan jonkin hankkeeseen osallistuvan maan hyväksymässä oikeudellisessa muodossa ja asianomaisten maiden kielillä. Yhteistyösopimuksesta on käytävä ilmi seuraavat asiat:

- kumppaneiden sitoumus sekä hanketta koordinoivan toimintaryhmän ja hankkeeseen osallistuvien toimintaryhmien yhteystiedot
- hankkeen tavoitteet ja niiden saavuttamiseksi toteutettavat toimet
- hankkeen mahdolliset edunsaajat
- kumppaneiden tehtävät hankkeen organisoinnissa ja täytäntöönpanossa
- hankkeen organisointi- ja seurantajärjestelyt
- hankkeen odotetut tulokset
- suunniteltu kokonaisbudjetti ja kunkin kumppanin rahoitusosuus
- hankkeen alustava toteutusaikataulu
- minkä maan lakia sovelletaan kiistatapauksissa (Euroopan komissio, 2009.)

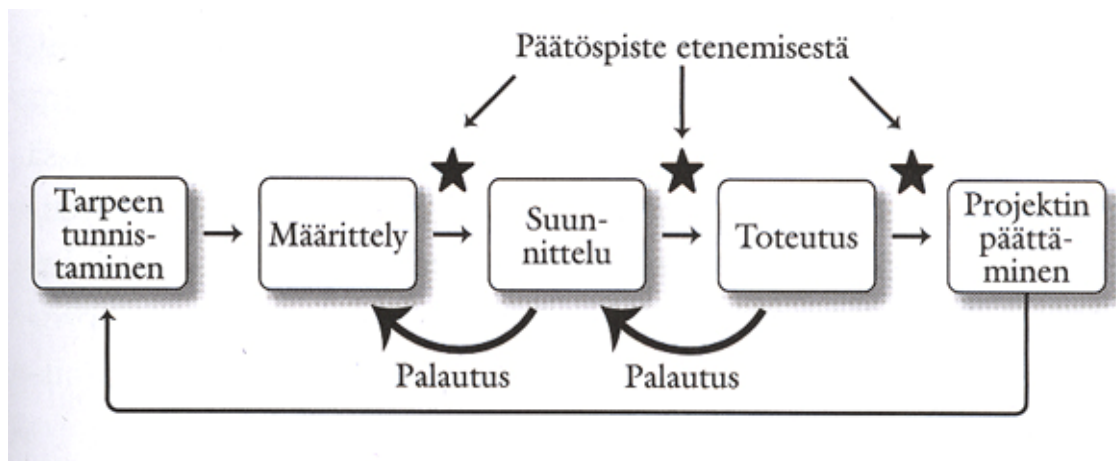
2.7 Tukihakemus

Kansainvälistä hanketta hakevat laativat tukihakemuksen, joka toimitetaan toimivaltaiselle Leader-toimintaryhmälle. Jos päähakijana on Leader-toimintaryhmä, tukihakemus ja sen liitteenä oleva yhteistyösopimus jätetään suoraan sille toimivaltaiselle ELY-keskukselle, jonka alueella hanke pääsääntöisesti toteutetaan. Tukihakemus laitetaan vireille vasta sitten, kun se on toimitettu toimivaltaiselle ELY-keskukselle. (Maaseutuverkosto, 2009b)

Normaalisti tukihakemuksen vastaanottanut Leader-toimintaryhmä harkitsee, onko hankkeen rahoittaminen tarkoituksenmukaista sekä antaa lausuntonsa ELY-keskukselle, jonka vastuulla on hankkeen laillisuuden tutkiminen (Maaseutuverkosto, 2009b). ELY-keskus ei siis voi hyväksyä sellaista hanketta, jonka rahoittamista Leader-toimintaryhmä ei ole puoltanut. Päähakijan ollessa Leader-toimintaryhmä myös hankkeen tarkoituksenmukaisuusharkinnan tekee ELY-keskus (Maaseutuverkosto, 2009b).

2.8 Hankkeen vaiheistus

Hanke voidaan jakaa vaiheisiin, jotka usein seuraavat toisiaan mutta ne voivat olla myös päällekkäisiä. Hankkeen aikana on aina mahdollista palata edelliseen vaiheeseen, mikäli hankkeen tulokset tai kehitystyö sitä vaativat. Alla olevasta kuvasta voidaan nähdä hankkeen yleinen kulku. (kuvio 1) (Kettunen, 2009, 43.)

Kuvio 1. Hankkeen yleinen kulku. (Kettunen, 2009, 43).

2.8.1 Tarpeen tunnistaminen ja määrittelyvaihe

Hanke lähtee aina liikkeelle jonkin idean tai todetun tarpeen pohjalta. On siis todettu jokin epäkohta, joka vaatii kehittämistoimenpiteitä. Hankeidean muotoutumisen jälkeen voidaan edetä määrittelyvaiheeseen, jonka tarkoituksena on arvioida onko hankeidea tarpeeksi hyvä toteutettavaksi. Määrittelyvaiheessa tehtävälle hankkeelle luodaan raamit. Tarkoituksena on selvittää, mitä hankkeen lopputuloksena halutaan saavuttaa ja minkälaisella aikataululla hanke aiotaan toteuttaa. Mikäli määrittelyvaiheessa saatavat tulokset ovat riittävän rohkaisevia toiminnan ja talouden kannalta, voidaan edetä suunnitteluvaiheeseen. (Kettunen, 2009, 43–44, 51–52.)

2.8.2 Suunnitteluvaihe

Suunnittelu on yksi tärkeimmistä vaiheista koko hankkeen elinkaaren aikana. Hankkeen suunnitteluun onkin varattava riittävästi aikaa. Suunnitteluvaiheessa lyödään lukkoon suurin osa kustannuksista sekä tarvittavista resursseista. Suunnittelussa myös tarkennetaan määrittelyvaiheessa syntyneitä tuloksia sekä asetetaan hankkeelle tavoitteet. Suunnitteluvaiheen tuloksena syntyy hankesuunnitelma, jossa selvitetään millä resursseilla, aikataululla ja budjetilla hankkeelle asetetut tavoitteet on tarkoitus toteuttaa. Mikäli määrittelyvaiheessa syntyneet tulokset todetaan riittämättömiksi tai puutteellisiksi, ei suunnitteluakaan voida toteuttaa onnistuneesti. Hyvä suunnittelu lisää yhteisymmärrystä, tehokkuutta ja kommunikaatiota, selkeyttää tavoitteita sekä vähentää epävarmuutta ja riskejä. Epävarmuus vähenee, kun hanketta toteuttavat toimijat ovat yhtä mieltä siitä mitä tehdään ja miten. Selkeiden tavoitteiden määrittäminen lisää yhteisymmärrystä ja näin helpottaa yhteistoimintaa. Kun suunnittelun toteuttaa hyvin, hankkeella on paremmat onnistumismahdollisuudet. (Kettunen, 2009, 43–44, 54–55)

2.8.3 Hankesuunnitelman laatiminen

Hankkeen kannalta tärkeimpiä asiakirjoja on hankesuunnitelma, jossa pyritään selvittämään hankkeen kulku mahdollisimman tarkasti. ELY-keskuksen hyväksymää hankesuunnitelmaa tulee noudattaa tarkasti ja siinä esitetyt toimenpiteet on pyrittävä toteuttamaan. Hankesuunnitelma laaditaan vapaamuotoisesti mutta siitä tai sen liitteistä tulee käydä ilmi ainakin seuraavat kohdat:

- selvitys hakijaorganisaatiosta, sen toiminnasta ja taloudellisesta tilanteesta sekä hankkeen toteuttamiseen käytettävistä henkilö- ja muista voimavaroista;
 - hankkeen eritelty sisältö, tavoitteet ja kohderyhmä;
 - hankkeen yksilöity toteutustapa ja – aika;
 - hankkeen toteuttamiseen osallistuvat tahot, toteutus- ja rahoitusvastuut ja mahdolliset sopimusjärjestelyt
 - hankkeen kustannusarvio kustannuserittelyineen ja rahoitussuunnitelma mukaan lukien hankkeen tulot;
 - hankkeen etenemisestä sekä sen tuloksista tiedottaminen ja raportointi.
- (Maaseutuverkosto, 2008)

Hankehakemukseen liitetään mukaan yhdistyksen säännöt, joista selviää millainen taho hanketta hakee ja mitä se perustoimintonaan tekee. Hakijalla on oltava riittävä maksuvalmius, koska tuki maksetaan jälkikäteen. Sen vuoksi hakijan taloudellinen tilanne selvitetään tilinpäätöstiedoilla ja tarvittaessa kassavirtalaskelmilla. Hakemuksessa selvitetään projektin vastuuhenkilö, joka on vastuussa hankekokonaisuudesta. Vastuuhenkilö vastaa hankkeen hallinnosta sekä sisäisestä tiedonkulusta ELY-keskukseen ja muihin hankkeen toiminnassa mukana oleviin toimijoihin. Hänelle myös lähetetään kaikki hanketta koskevat asiakirjat. (Maaseutuverkosto, 2008.)

Arvioitaessa hankkeen lähtötilannetta ja sisältöä, on hyvä miettiä vastauksia seuraaviin kysymyksiin; Mitä tehdään, miksi, milloin, miten, missä ja kuka tekee ja millä resursseilla? On myös selvitettävä hankeidea, hankkeen tarpeellisuus, tavoitteet sekä mitä lisäarvoa hankkeella tavoitellaan eli mitä uutta hankkeella saadaan aikaan. Hankkeen nimen tulee olla lyhyt sekä hanketta kuvaava. Sille

on pyrittävä asettamaan realistiset tavoitteet. Suunnitelmassa on myös selvitettävä, mikä on hankkeen kohderyhmä eli kenelle hanke on suunnattu ja ketkä siitä hyötyvät. Lisäksi suunnitelmasta selviää hankkeen toiminta-alue, johon hankkeen toimenpiteet kohdistuvat. (Maaseutuverkosto, 2008.)

Hankesuunnitelmassa kuvataan yksityiskohtaisesti ne toimenpiteet, joilla hanketta toteutetaan ja mikä on hankkeen aikataulu. Hankkeen toteutusaika voi olla korkeintaan kolme vuotta tai erityisyydestä viisi vuotta. Hankkeen loppuun on syytä varata aikaa kuukausi tai kaksi hankkeen hallinnollisten tehtävien hoitamiseen. Tällöin hankkeen varsinainen toiminta on loppunut mutta hankeaika jatkuu, jotta kaikki laskut sekä loppuraportointi ehditään hoitaa ajallaan. (Maaseutuverkosto, 2008.)

2.8.4 Toteutusvaihe ja hankkeen päättäminen

Toteutusvaihe voidaan aloittaa, kun suunnitelmat ovat valmiita ja hankkeen toteuttamisesta on saatu myönteinen päätös. Tästä eteenpäin hanke etenee tehdyn hankesuunnitelman mukaan. Usein kuitenkin toteutusvaiheen aikana hankesuunnitelma muuttuu ja sitä täydennetään hankkeen kuluessa. Viimeiseen vaiheeseen kuuluu hankkeen onnistunut päättäminen. Päätösvaiheessa laaditaan loppuraportti sekä pohditaan mahdollisia jatkotoimenpiteitä. Usein hankkeen tuotoksena syntyy uusia hankeideoita, jotka on hyvä ottaa käsittelyyn ja työstöön heti. (Kettunen, 2009, 44–45.)

3 À LA RÉGION-HANKESUUNNITELMAN VALMISTELU

3.1 Ideasta suunnitelmaksi

Idea À la Région-hankkeeseen lähti Mäntän Matkailun matkailuneuvojalta Maija Kaijanmäeltä. Mäntän Matkailu toimii yritys- ja ryhmämyyntiin erikoistuneena matkanjärjestäjänä Mänttä-Vilppulan alueella. Mäntän Matkailulla on infopiste Serlachius-museo Gustafin tiloissa. Mänttä-Vilppulan kaupunki on ostanut infopisteen hoitotyön Alex&Wilis Oy:ltä, jonka aputoiminimi on Mäntän Matkailu.

Kaijanmäellä on runsaasti kokemusta hankemaailmasta. Hän on ollut mukana muun muassa Ylä-Pirkanmaan seutuyhdistyksen hallinnoimissa hankkeissa. (Kaijanmäki, 2010.) Ylä-Pirkanmaan seutuyhdistyksen tehtäviin kuuluu seutukunnan kehittämisohjelmien laatiminen, ylläpitäminen sekä toteuttaminen. Yhdistyksen jäsenet muodostuvat Ylä-Pirkanmaan seudun kunnista: Juupajoki, Mänttä-Vilppula, Ruovesi ja Virrat. Ylä-Pirkanmaan seutuyhdistyksen tavoitteena on edistää seutukunnan kehittämistä. Yhdistys toimii yhteistyössä Ylä-Pirkanmaan kuntien, elinkeinoelämän, aluekehitysviranomaisten, oppilaitosten, paikallisten toimintaryhmien sekä muiden viranomaisten ja järjestöjen kanssa. (Ylä-Pirkanmaan seutuyhdistys, 2010.)

Parin viime vuoden aikana Ylä-Pirkanmaan seutuyhdistyksen toteuttamat maa-seutupoliittisen erityisohjelman alueellinen maaseutuosio (AMO) 2008 ja Visit Upper Tampere-hankkeet sekä näiden tulokset johtivat uuden hankeidean syntymiseen. AMO 2008-hankkeen tarkoituksena oli muun muassa kansainvälistymistoimintojen suunnittelu. Käytännössä käytiin läpi Ylä-Pirkanmaalla toimivia yrityksiä, jotka olisivat kiinnostuneita kansainvälistymisestä. Visit Upper Tampere -hankkeen tarkoituksena puolestaan oli tukea näiden yritysten kansainvälistymisyrittäjiä. (Kaijanmäki 2010.)

Visit Upper Tampere-hanke avasi ovet Saksan markkinoille. Syntyi uusia kansainvälisiä yhteistyösuhteita muun muassa saksalaisten matkanjärjestäjien kanssa ja yläpirkanmaalaisten yritysten kiinnostus kansainväliseen markkinointiin heräsi. Kaijanmäen mukaan À la Région – hankkeen kannalta yksi tärkeimmistä tuloksista oli ystävyysuhteiden syntyminen Saksassa sijaitsevan Hunsrückin alueen toimijoiden kanssa. (Kaijanmäki 2010.)

Hankeideaa lähdettiin viemään eteenpäin vuoden 2009 loppupuolella. Alun perin Kaijanmäen päämääränä oli hanke, jonka avulla nostettaisiin esille Ylä-Pirkanmaalla toimivia yrityksiä, jotka tarjoavat kokous-, majoitus- ja ateriapalveluita. Tarkoituksena oli järjestää Ylä-Pirkanmaalle À la Région- tapahtuman tyyppinen kotiseututapahtuma. (Kaijanmäki, 2010.) À la Région on Saksassa, Hunsrückissä vuosittain järjestettävä ruoka- ja gourmet-festivaali, jonka tarkoituksena on lähiruoan sekä oman alueen tärkeyden korostaminen EU:ssa. Tapahtuman tavoitteena on kansainvälistyminen sekä yhteistyö erityisesti pohjoisen alueen EU-maiden kanssa.

Päämääränä oli myös pohtia keinoja yritysten laadun kehittämiseksi kansainväliselle tasolle ja näin vastaamaan vaativien keskieurooppalaisten turistien tarpeisiin. Kaijanmäen mukaan keskieurooppalainen turisti on yleensä keskiikäinen tai keski-ään ylittänyt pariskunta tai ryhmä. Keskieurooppalaiset turistit ovat hyvin koulutettuja, paljon matkustelevia sekä vaativia asiakkaita. Lisäksi he ovat kiinnostuneita paikallisesta ruoasta sekä viineistä. Isojen hotelleiden sijaan he haluavat usein majoittua pienissä hotelleissa, joissa he saavat hyvää yksilöllistä palvelua. (Kaijanmäki, 2010.)

Hankeideasta kerrottiin Ylä-Pirkanmaan seutuyhdistyksen kehityspäällikkö Antti Korkalle, joka saatiin kiinnostumaan ideasta. Lisäksi kartoitettiin alueen yritysten kiinnostusta mahdolliseen hankkeeseen ja tulokset olivat positiivisia. Joulukuussa 2009 hankeidea esiteltiin paikalliselle toimintaryhmälle, PoKo ry:lle. Tapaamisessa PoKo ry:n toiminnanjohtaja Juha Kolhinen heitti ilmoille ajatuksen kansainvälisestä hankkeesta. Lisäksi pohdittiin olisiko hankkeen puitteissa mahdollista osallistua myös Hunsrückissä kesällä 2011 järjestettävään À la Région-tapahtumaan. Vielä tässä vaiheessa Ylä-Pirkanmaan seutuyhdistystä oli

kaavailtu hankkeen hallinnoijaksi, mutta suunnitteluvaiheessa hallinnoijaksi vaihtui PoKo ry.

Kaijanmäki oli päässyt Visit Upper Tampere-hankkeen aikana käymään Hunsrückissä ja tutustunut sikäläisen paikallisen toimintaryhmän, LAG Hunsrückin, toimintaan. Hän oli myös tavannut À la Région-tapahtuman luoja, Gerhard Stümperin, joka oli jo tuolloin ilmaissut kiinnostuksensa kansainväliseen hankkeeseen. (Kaijanmäki, 2010.) Joulukuussa 2009 Kaijanmäki lähestyi sähköpostitse LAG Hunsrückin toiminnanjohtajaa Achim Kistneriä, joka osoitti kiinnostusta kansainvälisen yhteistyön rakentamiseen sekä yhteishankkeen toteuttamiseen. Kistner oli myös sitä mieltä, että molemmat alueet voisivat oppia toisiltaan. Koska Kistner ei ollut aiemmin käynyt Ylä-Pirkanmaalla, saati Suomessa, kutsuttiin hänet ja Stümper vierailulle tutustumaan alueeseen. Vierailu sovittiin ajalle 7.3.–10.3.2010.

3.2 LAG Hunsrückin edustajien vierailu Ylä-Pirkanmaalle

LAG Hunsrückin toiminnanjohtaja Achim Kistner ja projektipäällikkö Wolfgang Moltz, À la Région tapahtuman luoja Gerhard Stümper sekä Visit Upper Tampere-hankkeen tuotoksena löytynyt yhteistyökumppani, matkanjärjestäjä Finland Toursin edustaja Berthold Paul tekivät pienimuotoisen tutustumiskäynnin Ylä-Pirkanmaan alueelle maaliskuussa 2010. Vierailun tarkoituksena oli keskustella mahdollisen kansainvälisen yhteistyöhankkeen toteutuksesta sekä kehittää hankeideaa eteenpäin. Koska LAG Hunsrückin edustajat sekä Stümper olivat ensimmäistä kertaa Suomessa, heidät tutustutettiin Ylä-Pirkanmaan alueeseen.

Vieraat saapuivat 7.3.2010 Ruovedelle. Ensimmäisenä ohjelmassa oli illallinen Mäkelän Lomatuvilla. Illallinen oli mukava ja leppoisa ja sen tarkoituksena oli lähinnä tutustuminen ennen seuraavalle päivälle suunniteltua ohjelmaa. Maanantaina 8.3.2010 vieraat tutustuivat Mäntän Joenniemessä sijaitsevaan Serlachiuksen Taidemuseo Göstaan, jossa heille oli järjestetty saksankielinen opastettu kierros. Tämän jälkeen siirryttiin paikallisen toimintaryhmän, PoKo ry:n tiloihin, jossa toiminnanjohtaja Juha Kolhinen esitteli englanniksi PoKo ry:n toimintaa. Erityisen kiinnostuneita PoKo ry:n toiminnasta olivat LAG Hunsrückin

edustajat Kistner ja Moltz. He olivat yllättyneitä siitä, että Suomessa hankkeiden rahoittamiseen osallistuu myös valtio, koska Saksassa julkinen rahoitusosuus jakautuu ainoastaan EU:n ja kuntien kesken.

Vieraat tutustuivat myös Mäntän keskustassa sijaitsevaan Hotel Alexanderiin, jossa hotellin omistaja Daniel Hlavacek esitteli heille hotellihuoneita sekä kertoi hieman hotellin toiminnasta, historiasta ja tulevaisuuden suunnitelmista. Tämän jälkeen vieraille esiteltiin Myllyrannan Sisustuskeskus, jossa heille kerrottiin hieman Myllyrannan toiminnasta. Paikalle oli kutsuttu myös KMV-lehden toimittaja, joka teki hankkeesta kansainvälistä yhteistyötä käsittelevän artikkelin.

Vieraille esiteltiin myös Serlachius-museo Gustaf, josta heille oli varattu saksankielinen opastus. Kaupunkikierros jatkui museolta Mäntän Klubille, jossa Markku Koskinen kertoi Mäntän Klubista sekä FunFor-ohjelmalveluista. Vieraat pääsivät myös kokeilemaan miltä tuntuu vauhdikas ralliautokyyti. Päivän päätteeksi ohjelmaan kuului illallinen Peltolan luomutilalla, johon osallistui myös joukko paikallisten yritysten edustajia. Peltolan luomutilan isäntä kertoi tilan toiminnasta ja esitteli tilan majoitusmahdollisuuksia.

9.3.2010 vieraat kävivät Pohjaslahden kylätalon kautta tutustumassa Virroilla Marttisen Lomasaareen. Vierailun tärkein tapahtuma pidettiin illalla Rapukartanolla, jossa Kaijanmäen johdolla esiteltiin hankeidea vieraille sekä tilaisuuteen kutsutuille paikallisille yrittäjille. Saksalaiset olivat erittäin kiinnostuneita yhteisestä hankkeesta ja tilaisuudessa nousikin esille uusia ideoita esimerkiksi workshopien järjestämisestä hankkeen puitteissa. Myös hankkeen mahdolliset kohderyhmät alkoivat hahmottua selkeämmin. Esityksen jälkeen vieraat saivat nauttia lämpimästä savusaunasta. Vierailun päätteeksi Rapukartanolla nautittiin yhteinen illallinen.

3.2.1 LAG Hunsrück

Local Action Group (LAG) Hunsrück on yksi ohjelmakaudella 2007–2013 Saksassa toimivista Leader-toimintaryhmistä. LAG Hunsrückin toimialue sijaitsee Saksan osavaltiossa Rheinland-Pfalzissa. Alueen suurin kaupunki on Simmern, jossa asukkaita on 8000. Hunsrückin alue saa toimeentulonsa lähinnä maa- ja metsätaloudesta. Myös käsityöt ovat tärkeä osa alueen taloudellista toimintaa. Hunsrückin alueen talous kasvaa keskimääräistä nopeammin verrattuna muihin osavaltion alueisiin. Syy talouden kasvuun on alueen sijainti lähellä Frankfurt-Hahnin lentokenttää, joka tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet myös matkailun kehittämiseen. Sijaintinsa ansiosta Hunsrückin alueelta on siis erinomaiset yhteydet muualle Eurooppaan. Vuonna 2004 Rhein-Hunsrückin osavaltio voitti YK:n LivCom-palkinnon maailman elinkelpoisimpana kaupunkina (LAG Hunsrück, 2010.)

Yksi LAG Hunsrückin tärkeimmistä tavoitteista on kehittää alueen matkailutarjontaa. Perustan alueen matkailulle luo runsas historiallinen ja kulttuurinen perintö. LAG Hunsrückin tavoitteena on parantaa maaseudun asukkaiden elämänlaatua sekä tukea uusiutuviin energialähteisiin perustuvaa sähköntuotantoa. Tavoitteisiinsa LAG Hunsrück pyrkii toimimalla hankkeiden rahoittajana. Se on myös kiinnostunut yhteistyöstä muiden EU-maiden toimintaryhmien kanssa. (LAG Hunsrück, 2010.) LAG Hunsrückiltä löytyy aiempaa kokemusta kansainvälisten Leader-hankkeiden toteuttamisesta muun muassa Puolan kanssa. LAG Hunsrück toimii yhteistyössä saksalaisen Leader-toimintaryhmän LAG Welterbe Oberes Mittelrheintalin kanssa. LAG Welterbe Oberes Mittelrheintalin toiminta-alue sijaitsee Rheinin laaksossa.

4 À LA RÉGION-HANKESUUNNITELMAN LAATIMINEN JA KÄYTÄNNÖN TO- TEUTUS

4.1. Yhteistyösopimuksen laatiminen

À la Région-hanketta varten PoKo ry:n, LAG Hunsrückin sekä LAG Welterbe Oberes Mittelrheintalin välillä laadittiin Leader-toimintaryhmien välinen yhteistyösopimus, joka on voimassa koko EU-rahoituskauden 2007–2013. Sopimuksen mukaan kukin kumppani laatii itse oman erillisen hankehakemuksensa, joka toimitetaan kunkin osapuolen päättävien elinten käsiteltäväksi ja hyväksyttäväksi. Hankkeen päähakijana toimii LAG Hunsrück, joka sitoutuu seuraaviin tehtäviin:

- yhteistyösopimuksen laatiminen ja päivittäminen
- kumppaneiden kokemuksenvaihtotapaamisten organisointi
- yhteistyöhankkeiden suunnittelun koordinointi
- yhteistyöhankkeiden toteutuksen koordinointi (taloudellinen koordinointi ja hankevalvonta)
- auttaminen ja seuranta syntyneiden kulujen dokumentoinnissa, seuranta ja arviointi (hankeraportointi)

Laaditussa yhteistyösopimuksessa kumppanit ilmaisivat tahtonsa tehdä yhteistyötä sovitulla toiminta-aloilla. Kaikkien kumppaneiden päämääräksi muodostui kehittää ja toteuttaa yhteisiä hankkeita. Yhteistyösopimuksessa yhteisiksi tavoitteiksi listattiin seuraavat seikat:

- tiedon, kokemuksen- ja innovaatioiden vaihto kumppaneiden välillä
- alueiden matkailullisten mahdollisuuksien kehittäminen ja markkinointi
- kylien kestävä kehittäminen tulevaisuuden asuinsijoina (toimenpiteet demografisten muutosten hallintaan)
- uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden edistäminen
- alueellisen talousrakenteen ja työmarkkinoiden vahvistaminen
- yhdenvertaisten mahdollisuuksien edistäminen ja esteettömien matkailutarjousten luominen
- paikallisen kulttuurin ja identiteetin vaaliminen
- yleishyödyllisten palvelujen vahvistaminen
- talouden ja koulutuksen edistäminen
- alueen elämys- ja virkistystoimintojen kehittäminen

Sopimuksen mukaan hankkeen johdon kanssa käytettävä työkieli on englanti. Sopimus laadittiin Saksan lakien mukaan ja mahdolliset riitatapaukset käsitellään Saksan tuomioistuimissa. Yhteistyöprosessin kehittämiseksi ja toimeenpanemiseksi perustetaan ohjausryhmä, joka muodostuu paikallisten toimintaryhmien johtajista. Tarpeen mukaan ohjausryhmään on kuitenkin mahdollista kutsua myös muita jäseniä.

Vastuussa oleva paikallinen toimintaryhmä toimittaa yhteistyön alkaessa asianomaisille viranomaisille alustavan rahoitussuunnitelman, jossa esitellään sopimuksen solmimishetkellä sovitut yhteistyöprojektit eriteltyinä niihin liittyvien hankkeiden mukaan. Suunnitelmaa on päivitettävä tarpeen mukaan, erityisesti uusien projektien toimeenpanon yhteydessä. Yksittäisten hankkeiden rahoitusten jakoperusteet määritellään hankkeen sisällön mukaan. Paikallisten toimintaryhmien rahoitusosuudet on eriteltävä alustavassa rahoitussuunnitelmassa.

4.2 À la Région-hankesuunnitelma

À la Région-hankkeelle laaditun hankesuunnitelman sisältö:

1. Hanketiedot
2. Hankkeen tausta ja tarve
3. Kohderyhmä ja kohdealue
4. Hankkeen tavoitteet, tulokset ja mittarit
5. Hankkeen toteutus ja hankeaikataulu
6. Hankkeessa mahdollisesti mukana olevia kohteita
7. Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma
8. Hankkeen hallinto

4.2.1 Hanketiedot

Hankkeen nimi on À la Région: Upper Tampere & Hunsrück ja se on PoKo ry:n ja Hunsrückin alueiden välisen monimuotoisen yhteistyön kehittämishanke. Hankkeen hallinnosta vastaa PoKo ry. Hankkeen maantieteellinen kohdealue Suomessa on PoKo ry:n toimialue, johon kuuluvat Mänttä-Vilppula, Ruovesi, Virrat ja Kuru. Hankkeen toinen kohdealue on Hunsrückin alue Saksassa. Hanke toteutetaan ajalla 1.6.2010–31.12.2011. Kyseessä on yleishyödyllinen kehittämishanke, jonka rahoittajana ja hallinnoijana toimii Leader-toimintaryhmä PoKo ry.

4.2.2 Hankkeen tausta ja tarve

Ylä-Pirkanmaan käsi- ja taideteollisuusalan sekä elintarvikealan yritysten kansainvälisen liiketoiminnan kehittämiseksi Saksan markkinoille tehtiin taustaselvitystä keväällä 2007 Ylä-Pirkanmaan seutuyhdistyksen toimesta. Selvityksen kohteena olivat tuolloin Ylä-Pirkanmaan elintarvike- ja käsityöyritysten kansainvälistymiskokemukset vuosilta 2005–2006.

Visit Upper Tampere -hankkeen avulla tehtiin Ylä-Pirkanmaan aluetta tunnetuksi varsinkin Saksan markkinoilla. Messuesiintymiset, syntyneet jälleenmyyjäkontaktit, lehdistö- ja jälleenmyyjävierailut, yhteisesitteet ja Ylä-Pirkanmaan näkyminen VisitFinland -sivustolla mahdollistivat uusien asiakasryhmien kiinnostamisen alueesta. Tästä esimerkkinä on, että alueen tarjontaa löytyy ainakin kahden saksalaisen matkanjärjestäjän 2010-vuoden ohjelmista. Saksassa ilmestyvä Ihr Nordlandführer-aikakauslehti teki useita sivuja käsittävän jutun Ylä-Pirkanmaasta.

Ylä-Pirkanmaa soveltuu varsinkin luontonsa puolesta erinomaisesti keskieu-rooppalaisille asiakkaille. Rauha ja hiljaisuus löytyvät yhtä varmasti kuin vaikkapa Lapista. Majoitustarpeeseen on tarjolla pieniä hotelleja, mökkejä ja maatiloja. Ammattimaisesti hoidettua ohjelmapalvelutarjontaa on riittävästi. Alueella on kansallisesti tunnustusta saaneita kalastusoppaita ja kokeneita eräoppaita. Varsinkin kesällä on runsaasti kulttuuritapahtumia ja esimerkiksi Serlachius-museot Mäntässä houkuttelevat ryhmiä eri puolilta Suomea ympärivuotisesti.

Alueen profiloituminen Keski-Euroopan markkinoille sopivaksi luo kuitenkin tarvetta kohottaa Ylä-Pirkanmaalla toimivien yritysten laadun tasoa vastaamaan vaativien keskieuropalaisten tarpeisiin. Tämä koskee niin matkailu-, käsityö-, kuin teollisuusyrityksiäkin. Yrityksillä on hyvät valmiudet vastata kasvavaankin kansainväliseen kysyntään. Visit Upper Tampere-hankkeen aikana luotiin alueellinen tuotteistus- ja markkinointiverkosto. Kaikilla yrityksillä on tuotekehityksen suhteen vahvana ajatuksena alueellisten vahvuuksien, kuten luonnon, vesistön, kulttuurin, hitaan ja rauhallisen elämäntavan ja suomalaisuuden säilyttäminen. Yritykset ovat erityisen kiinnostuneita osallistumaan alueelliseen yritysten kansainvälistymisverkostoon, jos sen kautta voidaan yhdistää ja tehostaa yritysten osaamista ja markkinointia. Yhdessä verkosto on vahvempi ja se voidaan markkinoinnillisesti kohdentaa paremmin maakunnallisten ja kansallisten myyntiverkostojen kautta. Yritysten päällimmäisiä tarpeita ovat luotettavien ja hyvien jälleenmyyjien sekä ulkomaisten kauppa- ja kontaktipaikkojen löytäminen ja pitkäaikaisten yhteistyösuhteiden solmiminen. Sopivien jälleenmyyntikanavien löytämisen kannalta erittäin tärkeäksi koetaan kohdemaan paikallisten markkinoiden ja yhteistyökumppaneiden tuntemus.

4.2.3 Kohderyhmä ja kohdealue

Hankkeen kohdealueena toimii PoKo ry:n toimialue Suomessa sekä Saksassa sijaitseva Hunsrückin alue. Molemmat alueet laativat oman hankesuunnitelmansa, joissa määritetyt toimenpiteet kohtaavat ja muodostavat yhdessä partnerihankkeet. Tämä hanke palvelee laajalla rintamalla yläpirkanmaalaisia yrityksiä, yhdistyksiä ja organisaatioita.

Hunsrück on PoKo ry:n näkökulmasta kiinnostava partnerialue helpon saavutettavuuden ja samankaltaisten intressiensä vuoksi. Hunsrückiin Frankfurt-Hahnin lentoasemalle on Tampereelta suora halpalentoyhteys. Alue onkin helpommin saavutettavissa, kuin moni paikkakunta kotimaassa. Leader-ryhmän (LAG Hunsrück) kanssa on käyty keskusteluja yhteisistä kehittämistoimista ja kumppanuushankkeiden toteuttamisesta. Ryhmän edustajat vierailivat neuvottelemassa asiasta PoKo ry:n toimialueella 7.3.–10.3.2010. Tämän kehittämishankkeen rinnalla käynnistetään Hunsrückin alueella vastaavia toimenpiteitä sisältävä kumppanuushanke. Molemmat hankkeet ovat taloudellisesti erillisiä toimintoja ja osapuolet vastaavat omista hankkeistaan. Yhteistyö pohjautuu ryhmien väliseen erilliseen yhteistyösopimukseen.

Hankkeella voidaan katsoa olevan seuraavat viisi kohderyhmää:

1. matkailu-, käsityö- ja ateriapalveluyritykset (matkailussa huomioidaan erityisryhmät, kuten liikuntarajoitteiset sekä ikääntyvät)
2. muu yritystoiminta (sellainen pienyritystoiminta, joka hyötyy alueiden yhteistyöstä)
3. opiskelijat (ammattiopisto ja ammattikorkeakoulu)
4. nuorisotyötä tekevät järjestöt (muun muassa 4H, urheiluseurat ja seurakunnat)
5. kylätoiminta (paikallisen kylätoiminnan kansainvälistyminen)

Hankkeen avulla lisätään kohderyhmien tietämystä kansainvälisestä toiminnasta sekä tuetaan kohderyhmien kansainvälistä verkostoitumista. Tavoitteena on saada aikaan pysyviä kontakteja kohderyhmissä. Hankkeen rooli on yhteistyön käynnistämisessä ja ohjaamisessa alkutaipaleella.

4.2.4 Hankkeen tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on:

1. kehittää Ylä-Pirkanmaan yritysten kansainvälistä markkinointia
2. kohottaa yritysten laatua Keski-Euroopan tasolle, huomioiden erityisryhmät
3. lisätä Ylä-Pirkanmaan ja Hunsrückin alueen välistä matkailuvirtaa
4. lisätä Ylä-Pirkanmaan ja Hunsrückin alueen välistä liiketoimintaa
5. tehdä Ylä-Pirkanmaan aluetta kansainvälisesti tunnetuksi
6. lisätä alueiden välistä oppilasvaihtoa sekä ammattiopisto- että ammatti-korkeakoulutasolla
7. kehittää alueiden välistä nuorisovaihtoa seurakuntien sekä nuorisokeskusten ja – järjestöjen välillä
8. synnyttää kansainvälisiä kylätoimintakontakteja
9. synnyttää pysyviä yhteistyötoimia sekä uusia hankkeita

Hankkeen tuloksena syntyy uusia yhteistyösuhteita niin liike-elämään kuin kansalaistoimintaan. Alueen yritysten kansainvälistymiseen liittyvä kiinnostus sekä osaaminen kasvavat.

Hankkeen onnistumista mitataan seuraavin mittarein:

1. Ylä-Pirkanmaan alueelle suuntautuvien saksalaisten ryhmämatkojen määrä
2. medianäkyvyys
3. opiskelijavaihdon määrä
4. nuorisovaihdon määrä
5. yrittäjien kv-kontaktien määrä
6. kylätoimintakontaktien määrä

4.2.5 Hankkeen toteutus ja hankeaikataulu

Hanke toteutetaan 1.6.2010–31.12.2011 välisenä aikana. Hankkeen tavoitteisiin pyritään seuraavin toimenpitein:

1. Workshopit ja päätösseminaari

Ylä-Pirkanmaalla sekä Hunsrückissä järjestetään hankkeen teemojen mukaisia workshoppeja, joilla pyritään entistä enemmän avaamaan yhteistyön mahdollisuuksia. Workshoppeja järjestetään yhteensä neljä kertaa, kaksi Ylä-Pirkanmaalla sekä kaksi Hunsrückissä. Workshoppeja markkinoidaan oman alueen toimijoille ja niihin kutsutaan asiantuntijoita Hunsrückista. Workshoppeja järjestetään yhdellä kertaa yhdestä tai useammasta valitusta teemasta.

Workshoppien tavoitteena on paitsi kontaktien luominen, myös esim. yritysten toiminnallisen laadun parantaminen vastaamaan paremmin eurooppalaisten asiakkaiden vaatimuksia. Asiantuntijoita on 2-3 yhtä workshopia kohden. Kumpikin kohdealue kilpailuttaa ja valitsee alueeltaan workshoppeihin osallistuvat asiantuntijansa. Lopuksi Ylä-Pirkanmaan ja Hunsrückin alueilla järjestetään päätösseminaarit, jotka kokoavat yhteen workshoppeissa esille nousseet asiat. Seminaariin kutsutaan workshoppeihin osallistuneet molempien kohdealueiden asiantuntijat.

2. À la Région – tai vastaavat tapahtumat Ylä-Pirkanmaalla ja Hunsrückissä

Hunsrückin alue Saksassa sijaitsee Frankfurt-Hahnin lentokentän välittömässä läheisyydessä. À la Région – tapahtumia siellä on järjestetty yhdeksän kertaa. À la Région on ruoka- ja gourmet -festivaali, jonka tarkoituksena on korostaa lähiruoan sekä oman alueen tärkeyttä EU:ssa. Aluetapahtumaan osallistuu useita Hunsrückin alueen maanviljelijöitä, viiniviljelijöitä sekä ruoanlaittajia. Pää tavoitteena on kansainvälistyminen ja yhteistyö erityisesti pohjoisen alueen EU-maiden kanssa. Porttina Eurooppaan toimii irlantilainen halpalentoyhtiö Ryanair. Hankkeen välityksellä osallistumme Hunsrückissä kesällä 2011 järjestettävään À la Région – tapahtumaan, jonne pystytämme oman Ylä-Pirkanmaan osaston. Tapahtumaan osallistuvat yrittäjät maksavat itse matkansa. Rahtikulut, jotka

muodostuvat osaston kalusteiden kuljettamisesta Saksaan, maksetaan hankkeesta.

Tapahtuman alla Hunsrückin alueen ravintolassa vietetään Suomi-viikkoa, jolloin hankkeessa mukana olevasta, ateriapalveluita tarjoavasta yrityksestä lähetetään kokki viikoksi Saksaan tutustuttamaan paikalliset suomalaisen ruokaan. Saksassa À la Région -tapahtumaan osallistuminen mahdollistaa hankkeeseen osallistuville yrityksille kansainvälisten kontaktien syntymisen monien eurooppalaisten yritysten kanssa. Hankkeessa mahdollistetaan yrittäjien toiveiden mukaisesti osallistuminen kahdesta kolmeen muuhun hankkeiden tavoitteiden mukaisesti perusteltuun tapahtumaan, esimerkiksi messuille. Tapahtumiin osallistuvat yrittäjät maksavat itse omat matkakustannuksensa. Hankkeessa varaudutaan 1-3 asiantuntijan matkakuluihin. Matkojen hyväksyttävyyys varmistetaan tapauskohtaisesti ELY-keskukselta etukäteen.

Syksyllä 2011 järjestetään Mäntässä kutsuvieras- ja kotiseututapahtuma, johon kutsutaan Ylä-Pirkanmaalla toimivia yrityksiä. Tapahtuma luo erinomaiset puitteet yrityksille esitellä omia tuotteitaan ja palveluitaan. Päämääränä on rakentaa alueellinen À la Région -verkosto, jonka jäsenten yhteisenä tavoitteena on kehittää alueen tarjoamia matkailu-, majoitus-, sekä ateriapalveluita vastaamaan keskieurooppalaisten asiakkaiden toiveita.

4.2.6 Hankkeessa mahdollisesti mukana olevia kohteita

Alla on esimerkkilista Visit Upper Tampere – hankkeessa mukana olleista yrityksistä, joita pyydämme mukaan osallistumaan hankkeeseen. Lista on esimerkinomainen, koska kaikilla Ylä-Pirkanmaan yrityksillä on mahdollisuus osallistumiseen. Hankkeeseen osallistuminen yritykseltä tarkoittaa, että hankekoordinaattorin palvelut ovat osallistuvien yritysten ja yhteisöjen käytettävissä yleishyödyllisen hankkeen periaatteiden mukaisesti. Matkakustannuksistaan yrityksen edustajat vastaavat itse.

- Haapasaaren Lomakylä, Ruovesi
- Hotelli Alexander, Mänttä
- Hotelli Ruovesi, Ruovesi
- Hyytiälän metsäasema, Ruovesi
- Koivulahden Rapukartano, Vilppula
- Lomasaari Marttinen, Virrat
- Maatila Peltomaa, Ruovesi
- Majatalo Henkireikä, Juupajoki
- Matkailutila Haapämäki, Virrat
- Mäkelän Lomatuvat, Ruovesi
- Mäntän Klubi, Mänttä
- Peltolan luomutila, Vilppula
- Serlachius-museo Gustaf, Mänttä
- Vehkaniemen Pihapiiri, Vilppula
- Ylä-Tuuhosen Maatila, Ruovesi

4.2.7 Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Hankkeelle haetaan 100 prosentin rahoitusta. Alla olevasta taulukosta voidaan nähdä À la Région-hankesuunnitelmaan liitetty kustannusarvio (taulukko 1). Koska kustannusarvio ei ole vielä lopullisessa muodossa, on luvut piilotettu. Kustannusarviosta voidaan kuitenkin nähdä ryhmiteltynä ne kohteet, joihin rahaa on arvioitu kuluvan.

Palkkauskulut ja palkkiot	à	kerroin	x €
palkat ja sivukulut	x €	x	x €
asiantuntijapalkkiot	x €	x	x €
Ostopalvelut			x €
rahtikulut			x €
painatuskulut			x €
käännöskulut	x €	x	x €
tiedottaminen			x €
tapahtumajärjestelyt			x €
Vuokrat			x €
työtilan vuokra	x €	x	x €
tilavuokrat	x €	x	x €
kone- ja laitehankinnat/leasing	x €	x	x €
Kotimaan matkakulut			x €
ajokilometrikulut (x km)	x €	x	x €
Ulkomaan matkakulut			x €
lennot	x €	x	x €
majoitus	x €	x	x €
päivärahat	x €	x	x €
linja-automatkat	x €	x	x €
Muut kustannukset			x €
postikulut			x €
tulostus- ja kopiointikulut			x €
Internet-yhteys	x €	x	x €
puhelinikulut	x €	x	x €
kahvitukset	x €	x	x €
			x €

TAULUKKO 1. Kustannusarvio.

4.2.8 Hankkeen hallinto

Hanke raportoidaan osana Leader-toimintaryhmä PoKo ry:n toimintaa. Hankkeelle perustetaan oma kustannuspaikka yhdistyksen kirjanpitoon. Laskut hyväksytään yhdistyksen päättämien tapojen mukaan. Hankkeen toimintaa tukemaan perustetaan viittä kohderyhmää edustava alueellinen seurantaryhmä. Lisäksi tämän hankkeen ja saksalaisen kumppanihakkeen välille perustetaan yhteistyöryhmä, joka linjaa yhteistoimintaa hankkeiden välillä.

Tiedotuksessa ja raportoinnissa noudatetaan rahoittajan ohjeistusta. Erityisesti korostetaan avointa tiedottamista käsityö-, matkailu-, elintarvike- sekä teollisuusalan yrityksille, jotka haluavat kehittää kansainvälisiä liiketoimintaansa. Osallistuvien yritysten kokemuksia tiedotetaan ja raportoidaan aktiivisesti alueellisten yritys- ja elinkeinokehittäjien verkostojen kautta. Hankkeen tuloksena syntyvät asiantuntijapalvelut ovat yritysten välittömästi hyödynnettävissä.

5 JATKOTOIMET

Viimeinen versio hankesuunnitelmasta luovutettiin paikalliselle toimintaryhmälle, PoKo ry:lle 19.4.2010. Hankkeen hallinnosta päätettiin PoKo ry:n hallituksen kokouksessa 27.4.2010. Kokouksessa päätettiin, että PoKo ry lähtee ensimmäistä kertaa hallinnoimaan kansainvälistä Leader-hanketta. PoKo ry, LAG Hunsrück ja LAG Welterbe Oberes Mittelrheintal laativat yhteistyösopimukset sekä suomen että saksan kielellä ja allekirjoittivat ne. PoKo ry muokkaa valmiiksi laaditun hankesuunnitelman palvelemaan omia tarkoituksiaan sekä laatii ELY-keskukselle tukihakemuksen. Kun ELY-keskus on tehnyt hankkeesta rahoitus- ja laillisuuspäätöksen, saadaan tietää toteutuuko hanke.

Mikäli hanke saa myönteisen rahoituspäätöksen ELY-keskukselta, voidaan hankkeen toteuttaminen aloittaa. Hankkeen suunniteltu toteuttamisen alkamisajankohta tällä hetkellä sijoittuu kesäkuun alkuun. Ensimmäiseksi hankkeelle valitaan hankevetäjä, joka on vastaa siitä, että hanke toteutuu suunnitellun aikataulun ja budjetin mukaan ja että hankkeelle asetetut tavoitteet täyttyvät. Myös hanketta varten perustettavaan ohjausryhmään valitaan toimihenkilöt. Ohjausryhmän tehtävänä on valvoa sekä ohjata hankkeen etenemistä.

PoKo ry:n toiminnanjohtajan Juha Kolhisen mukaan mahdollinen kansainvälinen hanke on jo nyt aiheuttanut suurta kiinnostusta Ylä-Pirkanmaan alueen yritysten ja organisaatioiden keskuudessa, vaikka myönteistä päätöstä hankkeen toteuttamisesta ei ole vielä saatu. Hän myös uskoo, että tulevaisuudessa paikallisten toimijoiden kiinnostus kansainvälisiä hankkeita kohtaan lisääntyy entisestään. Kolhisen näkemys on, että kansainvälisiä hankkeita tullaan alueella toteuttamaan lisää joko PoKo ry:n hallinnoimina Leader-hankkeina tai jonkun muun organisaation hallinnoimana hankkeena, jossa PoKo ry toimii rahoittajana tai yhteistyökumppanina. Suunnitelmia tällaisille hankkeille on jo olemassa mutta aika näyttää mitkä ideoista ovat toteuttamiskelpoisia. (Kolhinen, 2010.)

6 POHDINTA

Idean opinnäytetyöhön antoi Mäntän Matkailun matkailuneuvoja Maija Kaijanmäki. Hänellä oli jo pitkään ollut mielessään hanke, jonka avulla pystyttäisiin nostamaan Ylä-Pirkanmaalla toimivien majoitus-, aterial- ja kokouspalveluita tarjoavien yritysten laatua Keski-Euroopan tasolle. Olin suorittanut opintoihini kuuluvan harjoittelun Mäntän Matkailussa ja seurannut etäältä Kaijanmäen työskentelyä Visit Upper Tampere-hankkeen parissa.

Koin työn tekemisen melko haastavaksi, koska minulla ei juuri ollut aiempaa käsitystä hankemaailmasta. Onnekseni ympärilläni oli ihmisiä, jotka olivat olleet hankekuvioissa mukana jo pidemmän aikaa. Hankesuunnitelman tekemiseen sain apua niin Kaijanmäeltä, kuin paikallisen toimintaryhmän, PoKo ry:n toiminnanjohtajalta Juha Kolhiselta. Ennen hankesuunnitelman työstämistä tutustuin myös erilaisiin hankesuunnittelijan käsikirjoihin selvittääkseni, millainen on hyvän hankesuunnitelman sisältö. Opinnäytetyön tekeminen oli haastavaa myös siksi, että kansainvälisistä hankkeista kertovaa aineistoa oli vaikea saada, koska aiheesta ei ole kirjoitettu. Olen myös saanut sen käsityksen, että kansainvälisiä hankkeita ei ole liioin tutkittu.

Olen iloinen siitä, että sain tällaisen tilaisuuden tutustua miten hankkeita suunnitellaan käytännössä. Hankkeisiin liittyvät toimenpiteet ovat mielestäni sellaisia, ettei niitä ole mahdollista oppia muuten kuin konkreettisesti tekemällä. Odotan suurella mielenkiinnolla, kuinka hankeprosessi tästä eteenpäin etenee. Erityisesti jännitän ELY-keskuksen päätöstä. Hankesuunnitelman tekeminen oli mielenkiintoista, vaikkakin välillä melko vaikeaa juuri kokemuksen puuttumisen vuoksi. Hankesuunnitelmassa täytyi erityisen tarkkaan kuvailla kaikki hankkeen puitteissa tehtävät toimenpiteet, jotta hanke voitaisiin toteuttaa onnistuneesti. Työskentelemisestä hankesuunnitelman parissa sain hyvät perustiedot hankesuunnitelman tekemisestä sekä hankkeen toteuttamisesta. Lisäksi pääsin työn puitteissa tutustumaan Ylä-Pirkanmaan kulttuuritarjontaan sekä luomaan kontakteja alueella toimiviin organisaatioihin ja yrittäjiin.

Olisi mielenkiintoista päästä tutustumaan hankemaailmaan lisää käytännössä, ehkä joskus jopa hankevetäjän roolissa. Tällöin saisin itse kokea, kuinka hanke toteutetaan suunnitelman mukaisesti. Erityisen kiinnostunut olen juuri kansainvälisten hankkeiden toteuttamisesta, jolloin pääsisin tekemään yhteistyötä eri maiden toimijoiden kanssa. Uskon, että hankesuunnitelman tekemisestä oli minulle hyötyä tulevaisuuden kannalta, koska esimerkiksi työelämässä hankkeisiin on vaikea olla törmäämättä.

LÄHTEET

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. 2010. ELY-keskukset. Luettu 19.4.2010. <http://www.ely-keskus.fi/FI/ELYKESKUKSET/Sivut/default.aspx>

Euroopan Komissio. 2008. Opas vuosia 2007-2013 koskeviin maaseudun kehittämisohjelmiin sisältyvän, Leader-toimintalinjan mukaisen yhteistyötoimenpiteen täytäntöönpanoa varten. Luettu 8.5.2010.
http://www.maaseutu.fi/attachments/verkostoyksikko/verkostoyksikko_27072009_alkaen/5kL8MpD7T/AGRI-2008-61025-01-00-FI-TRA-00.pdf

Kettunen, S. 2009. Onnistu projektissa. Juva: WSOYpro Oy.

Kolhinen, J. PoKo ry:n toiminnanjohtaja. 2010. Haastateltu 12.5.2010. Haastattelija Anu Ahapainen. Litteroitu.

Kaijanmäki, M. Mäntän Matkailun matkailuneuvoja. 2010. Haastateltu 8.1.2010. Haastattelija Anu Ahapainen. Litteroitu.

LAG Hunsrück. 2010. Luettu 17.5.2010.
<http://www.lag-hunsrueck.de/english.html>

Maa- ja metsätalousministeriö. 2010. Leader-toimintaryhmät. Luettu 21.4.2010.
http://www.mmm.fi/fi/index/etusivu/maaseudun_kehittaminen/leader.html

Maaseutuverkosto. 2008. Hanketoimijan käsikirja Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmista 2007–2013 rahoitettaville hankkeille. Luettu 19.4.2010.
http://www.maaseutu.fi/attachments/verkostoyksikko/5yqkQYVIt/Hanketoimijan_kasikirja_20082008.pdf

Maaseutuverkosto. 2009a. Leader - paikallista, omaehtoista vaikuttamista toimintaryhmissä. Luettu 21.4.2010. <http://www.maaseutu.fi/fi/index/leader.html>

Maaseutuverkosto. 2009b. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2007-2013. Luettu 8.5.2010.
http://www.maaseutu.fi/attachments/maaseutu/maaseudunkehittamisohjelmat/ohjelmatkaudelle20072013/5o8EMV39Y/Manner-Suomen_maaseudun_kehittamisohjelma_241109_FI.pdf

PoKo ry. 2010a. Hallitus ja toimihenkilöt. <http://pokory.fi/index.php?k=7682> Luettu 19.4.2010.

PoKo ry. 2010b. Hanketyypit. Luettu 19.4.2010.
<http://pokory.fi/index.php?k=9970>

PoKo ry. 2010c. Historia lyhyesti. Luettu 19.4.2010.
<http://pokory.fi/index.php?k=7685>

Silfverberg, P. 2007. Ideasta projektiksi: Projektityön käsikirja. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Tilastokeskus. 2010. Henkilötyövuosi. Luettu 17.5.2010.
<http://www.stat.fi/meta/kas/henkilotyovuosi.html>

Ylä-Pirkanmaan seutuyhdistys. 2010. Luettu 19.4.2010.
http://www.ylapirkanmaa.fi/ylapirkanmaa/tekstisivu.tmp?navi_id=248

LIITTEET

LIITE 1 Artikkelit KMV-lehdessä 12.3.2010

LIITE 2 Arto Pirttilahden kolumni KMV-lehdessä 12.3.2010

LIITE 3 Artikkelit saksalaisessa Rhein-Hunsrück-Zeitung -lehdessä 23.3.2010

Artikkeli KMV-lehdessä 12.3.2010

Myllyrannan myyntipäällikkö Sari Palomäki (vas.) esitteli talon tarjontaa saksalaisille Achim Kistnerille, Gerhard Stümperille, Berthold Paulille ja Wolfgang Molzille. Vieraita opastivat Mänttä-Vilppulassa myös PoKon Juha Kolhinen (kesk.) ja Mänttä-Vilppula matkailun Maija Kaijanmäki.

Ylä-Pirkanmaa yhteistyössä saksalaisten kanssa

Mira Metsälä

Mänttä-Vilppula sai alkuvuodesta odotettuja vieraita Saksasta. Ylä-Pirkanmaan seutuyhdistyksen ja PoKon kutsuma neljän saksalaismiehen ryhmä oli tutustumassa Ylä-Pirkanmaan matkailupalveluiden tarjontaan.

Vierailu oli osa viritteillä olevaa Ylä-Pirkanmaan ja saksalaisen Hunsrückin alueen alueyhteistyötä. Ylä-Pirkanmaan edustajat kävivät vastaanlaisella tutustumiskäynnillä Hunsrückissa viime syksynä.

– Alueyhteistyön tarkoituksena on tehdä Mänttä-Vilppulan aluetta tutuksi myös ulkomailta tuleville ja saada näin alueelle uutta asiakaskuntaa. Kun saksala-

iskontaktimme tuntevat aluetta tai ihmisiä täältä, on heidän helpompi myös lähteä markkinoimaan aluetta muille, selventää saksalaisvieraita emännöinyt Mänttä-Vilppulan matkailutoimiston matkailuneuvoja Maija Kaijanmäki.

Hunsrückista tulleet Finlandtoursia pyörittävä Berthold Paul, Local Action Group:n Wolfgang Molz ja Achim Kistner sekä La Region -tapahtuman johtaja Gerhard Stümper tutustuivat Mänttä-Vilppulassa muun muassa Serlachius-museoihin, Peltolan luomutilaan, Hotelli Alexanderiin, Koivulahden rapukartanoon ja Myllyrantaan.

Erityisesti vieraita kiinnosti

PoKo, sillä Molz ja Kistner edustivat itse saksalaista vastaavaa yhdistystä.

– Suunnitelmissa olisi, jos saisimme viriteltyä yhteistyötä heidän kanssaan siten, että saisimme järjestettyä yhden tapahtuman täällä ja yhden tapahtuman Saksassa, kertoo PoKon toiminnanjohtaja Juha Kolhinen.

Yhteistyön puitteissa on myös suunnitteilla osallistua Saksassa järjestettävään kulinaristiseen á La Region -tapahtumaan jollakin Ylä-Pirkanmaalaisella tuotteella vuonna 2011. Saksalaisryhmä kiersi myös Viroilla ja Ruovedellä.

Alueyhteistyö on lähtenyt viriämään Ylä-Pirkanmaan matkailuyrittäjien,

käsityö- ja elintarvikeyrityksien kansainvälistymisverkoston kehittämishankkeen Visit Upper Tampere -hankkeen myötä. Hanke päättyi vuoden vaihteessa ja sen avulla luotiin lukuisia jälleenmyyntikontakteja Keski-Eurooppaan.

Ylä-Pirkanmaan ja Hunsrückin alueen yhteistyötä yhdistää Hahnin lentokenttä sekä halpalentoyhtiö Ryanair, jolla pääsee edullisesti kulkemaan Hahnin ja Tampereen väliä.

– Helppo ja edullinen kulkuyhteys alueiden välillä on selvästi herättänyt Ylä-Pirkanmaan kiinnostusta saksalaisten matkailukohteena. Toki halvat lentoyhteydet Saksan Hahnista muihin maihin ovat myös haasteena meille, Kaijanmäki toteaa.

Arto Pirttilahden kolumni KMV-lehdessä 12.3.2010

● Kolumni

Yhteistyötä yli rajojen

Arto Pirttilahti

Hallinnon muutokset ja taloudellinen tilanne lisäävät yhteistyöntarvetta yli kuntarajojen. Alueen yrittäjille on hyvin tuttua ylittää rajoja niin itsenäisinä yrittäjinä kuin yrittäjäjärjestönä. Hallinnon askeleet ovat tulleet hieman jäljessä.

Viime viikkojen aikana on tullut useita yhteistyön pyyntöjä tai keskustelun avauksia Mänttä-Vilppulan kaupungin suuntaan lähes joka ilman suunnasta ja lähialueita kauempaakin. Keskustelin Jämsän kaupunginjohtaja Mattilan kanssa ja totesimme, että kuntien välillä on aika vähän yhteistä tekemistä tällä hetkellä. Varsinkin elinkeinosektorin osalta tulisi kartoittaa onko tarvetta syvempään keskusteluun aiheesta. Pohjois-Kuoreveden osalta on kiinnostusta tiiviimpään yhteistyöhön sitäkin enemmän. Hyvä niin, odottelen positiivisella mielellä selvitysten valmistumista.

Keuruun valtuuston puheenjohtaja Oinonen kanssa käydystä keskustelusta olikin hyvä katsaus edellisessä KMV-lehdessä. Palaverissa

todettiin, että yhteistyötä on monella sektorilla ja harkiten uusia avauksia voidaan tehdä. Yhdessä yhteistyön käsi ojennettiin myös Virtain ja Ähtärin suuntaan. Osaltaan Virtolaiset lähestyivät lähialueiden päättäjiä nuorten vaikuttamisen mahdollisuuksien kehittämisessä. Kaupunkimme liitosuuden vuoksi emme ole vielä ehtineet laittaa tätä asiaa lain mukaiseksi, mutta Nuorisokeskus Marttisella on hyvä lähtökohta toteuttaa tämä seudullisesti aloitekanava.fi -toiminnon kautta. Mänttä-Vilppulasta on myös heitetty kehittämistoimen ja tietotekniikan yhteistyö palloa naapurikuntien suuntaan.

Yhteistyö ei ole itsensä selvyys, se lähtee alueen toimijoiden tarpeesta ja hyvästä ihmisten välisestä luottamuksesta. Tällä viikolla alueella kävi yrityskehittäjiä Frankfurt-Hahn lentokentän lähialueelta Hunsruckin-seutukunnalta Saksasta. Tavoitteena on luoda yritystoiminnan kehittämishanke heidän kanssaan. Keskinäinen luottamus löytyi tällä vierailulla ja uskon, että hanke käynnistyy kevään aikana.

Artikkeli saksalaisessa Rhein-Hunsrück-Zeitung -lehdessä 23.3.2010

Hunsrück und Finnland arbeiten zusammen

Durch die Flugverbindung Hahn – Tampere wollen beide Parteien regionalen Tourismus fördern

HUNSRÜCK. Seitdem eine Flugverbindung zwischen dem Flughafen Hahn und der finnischen Stadt Tampere besteht, nutzen nicht nur Touristen die Vorteile dieser Verbindung. Schulparterschaften, Praktikanten aber auch Messebesucher profitieren davon.

Achim Kistner und Wolfgang Molz, Geschäftsführer und Projektmanager der Lokalen Aktionsgruppe Hunsrück, reisten nun nach Finnland, um mit dem Geschäftsführer von „à la région“, Gerhard Stümper und Berthold Paul vom Simmerner Reisebüro Finnlandtours Chancen für eine Zusammenarbeit auszuloten. Die Leader-Förderung bietet neue Chancen für gemeinsame Initiativen, da EU-Zuschüsse auch für grenzüberschreitende Kooperationen zur Verfügung stehen.

In den Gesprächen in der Region Pirkkanmaa und mit den Repräsentanten der Leadergruppe „PoKo ry“ konnten

Achim Kistner (von rechts), Gerhard Stümper, Berthold Paul und Wolfgang Molz wollen die Zusammenarbeit mit den finnischen Gastgeber (vorne Maija Kaijanmäki) weiter vertiefen.

Themen zusammengestellt werden, die für beide Regionen bedeutsam sind. Beide wollen die Nähe eines internationalen Flughafens für den Tourismus nutzen.

Die Vertreter um die finnischen Kleinstädte Ruovesi, Virrat, Mänttä und Vilppula hatten schon an den „Tagen der Region“ vergangenen Oktober in Simmern teilgenommen und wollen sich auch beim nächsten Festival „à la région“ präsentieren. Im nächsten Schritt bereiten beide Parteien nun eine Kooperationsvereinbarung vor.